

ESETJOGI MOZAIK

Egy roma származású panaszos a nemzetiségével összefüggő vélt megkülönböztető bánásmód miatt az illetékes települési önkormányzat jegyzőjének birtokvédelmi eljárását kifogásolta. Az ombudsmanhelyettes az eljárása végén felhívta mind a panaszos, mind pedig az önkormányzat figyelmét a konfliktuskezelő és vitarendező eljárás igénybevételének lehetőségére.

Egy roma nemzetiségű panaszos végrehajtási ügyében fordult ismételten a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Sérelmezte, hogy a végrehajtást kérő elzárkózott mindennemű meg egyezéstől, illetve a panaszos tartozásának részletekben történő fizetésének engedélyezésétől is. A nemzetiségi biztoshelyettes részletes tájékoztatással tudta elősegíteni a panaszos jogérvényesítési lehetőségeit.

Egy nagyközség roma nemzetiségű polgára ingatlan elővásárlási jogával összefüggő, az adott települési önkormányzat hirdetményi kötelezettségét kifogásoló panaszával fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. A panaszos azt sérelmezte, hogy az elővásárlási joggyakorlással kapcsolatos önkormányzati hirdetmény csak az interneten jelent meg, az önkormányzati hirdetőtáblán azonban nem szerepelt, továbbá úgy vélte, hogy roma származása miatt akarják őt és családját elűzni jelenlegi lakóhelyükről.

Egy német nemzetiségű panaszos azt sérelmezte, hogy egy magánszemély Facebook közösségi oldalán közzétett, nagy nyilvánosság számára is hozzáférhető bejegyzése megítélése szerint nemzetiségi hovatartozásával összefüggésben sértette a becsülethez és jóhírnévhez való jogát, illetve a német nemzetiségi közösség méltóságát

A biztoshelyettes vizsgálta egy román nemzetiségű panaszos beadványát, akit szomszédai a származása miatt is szidalmaztak. Az ügyben garázdaság miatt büntetőeljárás indult.

Egy roma nemzetiségű panaszos lakhatási ügyében – életkezdési és egzisztenciateremtési nehézségeit megosztva – fordult segítségért a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Úgy vélte, hogy roma származása miatt került hátrányba az önkormányzati bérlakás igénylései során.

Egy roma nemzetiségű panaszos védőnő elleni panasszal fordult a nemzetiségi biztoshelyetteshez. Beadványában a várandósgondozása keretében megtett védőnői intézkedéseket kifogásolta.

**Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
Nemzetiségi Biztoshelyettes Titkársága**

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
nemzetiseg.info@ajbh.hu

ESETJOGI MOZAIK

A nemzetiségi biztoshelyettes a vonatkozó hatásköri szabályok értelmében kizárólag hatóság eljárását vizsgálhatja. Tekintettel hatáskörének hiányára, az ombudsmanhelyettes az érintett magánszemély becsülethez és jóhírnévhez való jogának sérelmét felvető, valamint az adott nemzetiségi közösség méltóságát érintő, magánszemély által kifejtett véleménynyilvánítá-sokkal szembeni fellépés lehetőségeiről tájékoztatta a beadványozót.

A biztoshelyettes mindenekelőtt kiemelte, hogy a panaszos a sérelmes tartalomnak a Facebook közösségi oldalon történő megjelenését követően, közvetlenül jelezhet a szolgáltatónak, kérve a tartalom eltávolítását.

A biztoshelyettesi tájékoztatás rámutatott arra is, hogy az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. Az Alaptörvény rendelkezéseinek végrehajtásaként a becsülethez és a jóhírnévhez való jogok tartalmáról, azok megsértésének, e személyiségi jogok érvényesítésének eseteiről, illetve a megsértés esetén alkalmazható szankciókról elsődlegesen a Ptk. rendelkezik.

A Ptk. 2:42. §-a szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. Az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. [Ptk. 2:43. § d)] A Ptk. 2:45. § (1) szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A Ptk. 2:45. § (2) alapján a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

A nemzetiségi biztoshelyettes felhívta a beadványozó figyelmét, hogy a személyiségi jogok érvényesítésének Ptk. szerinti hatékony eszköze a polgári bíróság előtti keresetindítás.

A tájékoztatás kitért arra is, hogy a polgári jogi igényérvényesítés mellett a jogsértés súlyától függően, annak szankcionálására szabálysértési és büntetőjogi úton is lehetőség nyílhat.

A személyiségi jog védelmét szolgálják a Szab.tv. becsületsértés, illetve a Btk. becsületsértés és rágalmozás tényállásai. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a becsületsértés miatt szabálysértési eljárásnak kizárólag magánindítványra van helye, a Btk. szerinti becsületsértés, valamint a rágalmozás vétségének elkövetője szintén kizárólag magánindítványra büntethető.

ESETJOGI MOZAIK

A nemzetiségi ombudsmanhelyettes felhívta a panaszos figyelmet arra is, hogy az Alaptörvény fokozott védelemben részesíti a közösség méltóságát. Az Alaptörvény IX. cikk (5) bekezdése értelmében a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat a magyar nemzet, a nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösségek méltóságának a megsértésére. Az ilyen közösséghez tartozó személyek – törvényben meghatározottak szerint – jogosultak a közösséget sértő véleménynyilvánítás ellen, emberi méltóságuk megsértése miatt igényeiket bíróság előtt érvényesíteni.

A Ptk. teremt lehetőséget a közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti perindításra is. A Ptk. 2:54. § (5) bekezdése értelmében a közösség bármely tagja jogosult a személyisége lényeges vonásának minősülő, a magyar nemzethez, illetve valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséghez tartozásával összefüggésben a közösséget nagy nyilvánosság előtt súlyosan sértő vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó jogsérelem esetén a jogsértés megtörténtétől számított harmincnapos jogvesztő határidőn belül személyiségi jogát érvényesíteni. A közösség bármely tagja a jogsértéssel elért vagyoni előny átengedésének kivételével a személyiségi jogok megsértésének valamennyi szankcióját érvényesítheti.

A közösségek méltóságát sértő, egyes kirívóan súlyos esetekben, ultima ratio jelleggel van lehetőség a cselekmények büntetőjogi szankcionálására is.

A Btk. 332. §-a alapján közösség elleni uszítást követ el, aki nagy nyilvánosság előtt a) a magyar nemzet ellen, b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport, illetve annak tagja ellen, vagy c) a lakosság egyes csoportjai, illetve azok tagjai ellen – különösen fogyatékosokra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel – erőszakra vagy gyűlöletre uszít, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A közösség elleni uszítás büntetőjogi tényállásának védett jogi tárgya a személyek csoportjai ellen irányuló, előítéletektől mentes, mindenki számára egyenlő megbecsülést és emberi méltóságot biztosító közhangulat, és ennek háborítatlanságához fűződő köznyugalom.

Az esetleges büntetőjogi felelősségre vonással kapcsolatban a biztoshelyettes ugyanakkor kiemelte, hogy az egyedi ügyel, ügyekkel kapcsolatos nyomozás elrendelése vagy a feljelentés elutasítása kérdésében kizárólag a nyomozó hatóság (rendőrség, ügyészség) jogosult dönteni, a nyomozást követően a vádemelésről az ügyészség, a büntetőjogi felelősségről a bíróság dönt.